

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 15 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni . . . . . 4 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la admini-
strația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraș 30 fil.
a doua- și a treia-oraș 20 fil.

Spre știre abonenților noștri.

Le vestim tuturor abonenților cari încă nu și-au prenoit plata gazetei, că acesta este cel din urmă număr, pe care-l mai trimitem pe așteptate. Toți cei-ce voiesc deci să primească gazeta regulat și de-acî înainte, să trimită fără întârziere abonamentul și să însemne pe mandatul poștal (utalvány), că au mai avut gazeta și numărul sub care li s'a trimis. În caz că nu primim pararele, oprim gazeta de-a mai merge celor ce nu-și împlinesc datoria!

Redacția și Administrația
„Gazetei Poporului“

Cuvânt către săteni.

Ori te poartă cum ți-e vorba
Ori vorbește cum ți-e portul.

În războiul de față a început să'ncolțască și'n inima domnilor, grofilor și baronilor cinstea față de țaranul nostru, care câștigă pâinea de toate zilele pentru locuitorii țării. Până mai ieri alaltăeri, când mergeai la vreun domn mai mare, îți spuneai să stai afară, căci în casă miroasă greu opinca și straele țărănești, astăzi e chemat și badea Niculae și e poftit să șadă în casa ori-cărui domn. Las' că unii fac lucrul acesta, pentru-că i-a răzbit foamea și așteaptă să le ducă ceva de ale gurii lelea Mărie, dar sunt mulți cari nu fățaresc prietinia aceasta, ci se gândesc, că și țaranii adevărați plugarii sunt oameni și făpturile lui Dumnezeu și au dreptul să se bucure și ei de toate drepturile și bunătățile lumii acesteia. Doar și ei sunt înzestrați din partea lui Dumnezeu cu înțelegere și voie liberă. Așadar azi, bade loane! nu mai trebuie să stai cu pălăria în mână, până ce Măria Sa îți cetește jalba. Cred că și înainte de aceasta numai omul slab și nepriceput s'a ploconit atâta înaintea nădrăgarilor. Însă și aceea e adevărat, că un domn cuminte, care a cules din carte numai ce e bun și folositor

nu s'a rușinat de badea Toma, să-i fi fost chiar purcar la sat, ci bucuros sta de vorbă cu el și-l povățuia și sfătua în năcazul lui.

E bine deci, că în ziua de azi e prețuit și țaranul nostru așa după cum e vrednică de cinstit munca și truda lui și demnitatea-i de om lăsată și lui de bunul Dumnezeu.

E rea însă străduința, ce se observă la unii țărani, cari văzând, că azi domni grăesc mai pretinește cu ei, socotesc că trebuie să-și schimbe și ei vorba și portul, căci astfel n'au scaun de ședere în casa domnului notar, a domnului protopop, doitor, sau fișcarăș sau cu alte vorbe cearcă să grăească „mai pe sus“. Și-atât grăesc „de pe sus“, încât nu numai ei nu știu să grăească, dar nici domnul cel mai învățat nu știe, ce vrea să zică. Cum să și înțelegi, când vine unul și zice: „acupă glaja aceasta cu beutură“, în loc de „glaja aceasta e pentru Dumneata“; sau „nu-mi cumpăr vite până vor trece momentele critice, în cari ne aflăm“, în loc de „până trece bătaia“, sau „comitet“, în loc de „comitet“ și alte multe bazaconii grăesc aceia cari au uitat vorba din bătrâni:

ori vorbește cum ți-e portul
ori te poartă cum ți-e vorba.

Dar n'are lipsă țaranul nostru să-și schimbe nici vorba, nici portul, deoarece graiul, ce l'au învățat el ca copil dela părinții lui e așa de frumos, ușor și ți-e mai mare dragul să-l ascuți chiar și în biserică. Nu-i oare așa, că și domni noștri cei învățați își bat capul să grăiască vorbele acelea ușoare, curat românești auzite din gura țaranilor cuminti? Când iai în mână o carte bună sau o gazetă pentru popor, scrisă în graiul și pe înțelesul lui și cel mai învățat domn o cetește cu plăcere și mare bucurie, macarcă lucrurile scrise acolo le știe din doască 'n doască. Graiul acela dulce și fermecător e ceace-l atrage și îmbucură pe fie-care român adevărat. Și acum dacă și domni se silesc să grăiască limba țaranului român, ce-au învățat-o dela moși stămoșii lor, oare nu-i vrednic de răs și ocară plugarul acela care schimonosește graiul sfânt al părinților săi și strică limba dulce românească? Unul ca acela ar trebui încunjurat de către ori-care român bun, fie domn, fie țaran și să-l lase să trăiască cu cuvintele lui schiloade, mai schiloade decât un cal soldădesc și schiop ce stă să cadă de pe picioare.

Și n'radevăr că un astfel de țaran „sfătos“ și „mândru“ cu vorbele lui schi-

monosite e și socotit, ca unul, ce nu face parte din comuna aceea și e batjocorit și poreclit de toți iubitorii graiului curat românesc. Și pe tot dreptul, căci cel ce strică limba românească, păcătuiește împotriva neamului românesc, care grăește ușor și de așa, cât ori-cine poate să-l înțeleagă.

Dragi țărani români! nu lăcomiți a prinde câte-o vorbă din gura unui domn și-a o folosi acolo, unde nu se potrivește prin ce vă faceți de răs, ci graiți cum grăiește și azi câte-un moș bătrân cu plete albe, care-a îmbătrânit în cinste și laudă înaintea oamenilor.

Nu uitați că cei duși la bătaie, departe fiind de căminul părintesc și plaiurile românești în trecut s'au pierdut prin țări străine a învățat o mulțime de vorbe străine, cari nu se potrivesc în limba noastră românească și nici n'au loc acolo, de aceea e datorința celor rămași acasă, bărbați și femei să grăiască curat românește, cu vorbe pe care le înțelege și copilul din leagăn. Știți, că părinții noștri la limba lor românească au ținut mai mult ca la ori-ce pe lumea aceasta, și n'a fost bunătate pământească, care să le schimbe dragostea lor față de dulcele graiu strămoșesc.

Puneți la inimă cântecul:

Mult e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim,
Altă limbă armonioasă
Ca ea nu găsim.
Saltă inima'n plăcere
Când o ascultăm
Și pe buze aduce miere
Când o cuvântăm.

De pe Olt.

Școli ungurești la hotarul Ucrainei.

Gazeta „Nagyszebeni Reggeli Ujság“ de Joi 4 Aprilie scrie următoarele: „Ministrul pentru învățământ groful Apponyi va aduce în curând la îndeplinire un plan vrednic de încercarea sa de-a mântui națiunea maghiară, prin cunoscuta sa lege școlară de pe vremuri. De când în fruntea acestui minister a ajuns din nou groful Apponyi, pentru înfăptuirea gândului său, a poruncit mai înainte de toate punerea sub pază strictă a preparandiilor românești (școlile

unde se cresc viitorii învățători), iar după aceea statificarea și exproprierea (cumpărarea) școlilor confesionale române. La acest plan al său grozav de mare, s'a adăugat acum o încercare nouă.

Ministrul Apponyi va pune din nou în picioare șirul școlilor ungurești închise de-alungul hotarelor țării, pentru ca să poată mântui apoi ungerimea ce se găsește acolo, pentru interesele ungerimei. Astfel, începând din comitatul Caraș-Severin și până la Bistrița de-alungul hotarului țării românești, mai departe pe hotarul galițian-ucrainian, în comitatele Maramurăș, Bereg, Ung, Zemplén și Sáros, vor fi înființate un mare număr de școli maghiare. Deoarece a fost de trebuință pentru statificarea școlilor românești de învoirea prealabilă (de mai înainte) a conducătorilor bisericilor respective (sus numite), aceasta afacere va fi regulată de bună seamă și prin o lege nouă ce va trebui să se aducă.

Alte 240 de școli confesionale românești vor fi statificate.

Tot acelaș număr din „Nagyszebeni Reggeli Ujság“ vestește din Deva acestea: Ministerul pentru învățământul public are de gând să statifice 240 școli confesionale din comitatul Hunedoara. Până acum au fost statificate școlile românești gr.-orientale din următoarele 24 de comune: Barești, Livazeni, Ohaba de sub piatră, Nușoara, Șibot, Orăștioara de jos, Balomir, Beriu, Orăștioara de sus, Binținț, Gelmar, Căstău, Costești, Mărtinești, Dâncu mare, Sibişelul vechiu, Pricaz, Pischinț, Romos, Romoșel, Vaidiei, Batiz.

Pacea cu România.

Cetim în „Pester Lloyd“ de Miercuri 3 Aprilie, următoarele:

Cât de curând se va publica contractul de pace cu România. Întârzierea aceasta a fost pricinuită de ducerea la capăt a învoirii în privința economică cu România. Pentru aceasta a rămas și trimisul Germaniei Kühlman timp mai îndelungat în București. În gazetele nemțești, pacea cu România a

găsit felurit răsunet, mai cu seamă însă este criticat (batjocorit) faptul, că regele Ferdinand a rămas și pe mai departe Domn. O gazetă nemțească zice că scăparea lui Ferdinand trebuie să se mulțumească numai Austro-Ungariei. *Totdeauna se spune în acea gazetă, că în cât privește pacea cu România, Germania și Austro-Ungaria n'au avut tot aceleași planuri.* Deocamdată a rămas biruitor punctul de vedere al Austro-Ungariei. În cât privește viitorul României, nu se poate nega (minti) că unele sunt interesele Germaniei și altele ale Austro-Ungariei. Trebuie chiar spus cu tărie, că cu toată prietenia frățească dintre noi, zice gazeta nemțească, fiecare stat aliat, e nevoit să-și apere interesele sale. Recunoașterea acestui lucru nu trebuie să ne tulbure, ci din potrivă să mărească numai luarea aminte a fiecăruia pentru interesele țării sale. Austro-Ungaria și-a apărât totdeauna cu deosebire interesele ei particulare. Nu se poate spune acelaș lucru despre trimișii Germaniei, cari au pus armele jos în fața intereselor austriace, fapt ce ne pare deosebit de dureros și plin de primejdii. *Nemții au în România interese așa de mari în joc, încât tot ce se face împotriva intereselor românești, este totdeauna și împotriva Germaniei.* Germania este interesată în România mai întâiu economiceste și în al doilea rând numai și politiceste. Germania și pe viitor ține pe Bulgari de aliat politic al său în Balcani, dar vrea ca România să iasă din războiu într'o asemenea stare, care dă țării puțința să se întărească repede economiceste.

Ce a zis Czernin despre Cehi?

În marea cuvântare pe care a ținut-o ministrul Czernin, publicată pe scurt și în gazeta noastră, a zis despre Cehi astfel:

„Acum nu de mult, eram aproape să intrăm în sfaturi de pace cu puterile apusene. Dar deodată s'a schimbat calea vântului, și precum am aflat Antanta a hotărât,

că e mai bine să mai aștepte, căci întâmplările politice și parlamentare dela noi o îndreptățește să nădăduiască, că monarhia va fi în curând desarmată și fără apărare. Ce batjocură grozavă! — Frații și fiii nostri luptă ca leii pe câmpul de bătaie. Milioane de bărbați și femei în lăuntru țării poartă soarta lor grea și totuși avem anumiți conducători ai poporului, deputații cari ațâță contra alianței cu Germania, iau hotărâri cari nu mai au nimic comun cu dănuirea și pe mai departe a monarhiei noastre, nu au nici un cuvânt de osândă pentru trupele cehe, cari în mod criminal au luptat contra patriei lor proprii și contra fraților lor de arme, *voind să rupă părți din statul ungar, și sub scutul dreptului de a nu fi vătămați de nimeni (imunitate) țin cuvântări, cari nu pot fi pricepute altfel, decât ca o chemare către străinătatea dușmană, de a continua lupta, pentru a sprijini propriile lor dorințe politice și în chipul acesta ațâță mereu furiile războiului în Lodra, Roma și Paris.*

Cehul Mazarik, fără rușine și mișel, — nu e singurul în felul său, mai sunt Mazarici și în lăuntru monarhiei noastre. Despre aceste cazuri aș fi dorit mai mult să vorbesc în delegațiuni, dar nu pot să aștept deoarece zilele viitoare trebuie să mă întorc în România pentru a sfârși pacea, și nu știu cât va dura lipsa mea. Dar lumea să știe ceia-ce prelungește în prima linie războiul.“

Lupta Cehilor.

Un popor care știe de ce trăiește pe lume nu se lasă lovit în cinstea sa, ci se apără cu îndârjire. Așa cugetă și așa lucrează Cehii. Ei au mai multe partide, dar când e vorba de interesele mari ale neamului lor, toate partidele stau umăr la umăr și trag într'o parte. Acum de curând toate partidele cehești întovărășite au trimis pe deputații *Stanec* și *Tusar* la ministru președinte austriac, ca să protesteze împotriva cuvintelor ce le-a rostit despre dâșii groiul *Czernin*, ministrul afacerilor din afară ale împărăției noastre. Arate-și

Creștinătatea și biruința ei.

„Altă pildă am pus lor zicând: asemenea este împărăția cerurilor grăunțului de muștar pe care luându-l omul l-a sămănat în țarina sa. Care este mai mic de toate verdețile și să face copaciu cât vin pasările cerului și lăcuiesc în ramurile lui“. (Mateiu XIII. 31, 32).

Dragi cetitori! noi ne numim cu toții creștini, dar oare cu toții ne-am dat și ne dăm seama ce înțeles are a fi creștin adevărat? Oare știm noi cu toții cum trebuie să fie un creștin adevărat? și oare dacă știm acest lucru, ne străduim noi ca viața noastră zilnică să fie viața unor creștini adevărați? Oare nu ar trebui să ne plecăm inimile noastre mai mult înaintea atot cuvântului de învățătură sănătoasă și să-l chiamăm să între în lăcașul sufletelor noastre, zicându-i cu multă dragoste: Vino la noi, vino la noi și ne scapă de răul ce ne împresoară. Oare nu ar trebui să ne străduim mai mult, ca cuvântul bun de învățătură nu numai să-l

ascultăm, ci să-l și potrivim la viața noastră? Răspunsul mai bine și-l poate da fie-care judecând asupra sa și a vieții sale. Aceste întrebări ar fi bine să ni-le punem fiecare în inima noastră cât de des și cu destulă luare aminte, ca să putem afla adevărul, ca să putem afla de mergem pe calea cea dreaptă și ducătoare la țintă sau rătăcim pe căi greșite.

Cine voiește să audă bun cuvânt de învățătură, se străduiește să și-l câștige și câștigându-l să străduiește să-și potrivească viața după el, acela nu își va pierde vremea cea scumpă, care nici odată nu se va mai re'ntoarce la noi, rătăcind pe căile greșite și nedrepte ale răutăților și nepocăinței, ci va ținea calea cea dreaptă, mergând cu pas hotărât la țintă, care e fericirea adevărată vremelnică și vecinică. Întrebând va zice cineva: voești să ne dai cuvânt de învățătură și care e acel cuvânt bun? Da! voiesc să vă dau însă nu dela mine va fi acel cuvânt, ci din sf. scriptură va fi luat. Înainte mergătorul Domnului, Ioan Botezătorul, cu glas răsunător ca o trimbiță strigă în largul lumii către toate popoarele, către tot sufletul viu: „Pocăiți-vă că s'a apropiat împărăția cerurilor.“ Iar sf. apostol Pavel ne

sfătuește: să ne prefacem din oamenii cei vechi ai păcatului în oamenii cei noi ai darului dumnezeesc; lăpădând pe omul cel vechi al păcatului și îmbrăcându-ne în omul cel nou al duhului dumnezeesc, căci așa ajungem la deplina noastră împăcare cu Dumnezeu. Lăpădând totă viața noastră cea rea și urmând una plăcută Mântuitorului nostru ne facem vrednici să se apropie de noi împărăția cerurilor: să vie împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Dar împărăția lui Dumnezeu numai silitorii o pot câștiga; numai străduitorii o pot aduce pe pământ. Pentru ca să se coboare împărăția lui Dumnezeu pe pământ să cere muncă, osteneală, și multă trudă, dar roadele ei sunt fericite. Atunci să împlinesc cuvintele prorocului David pe care le cântă în un psalm; mergând mergea plângând aruncând sămânțele sale, dar venind venia cu bucurie strângând mănunchile sale răsărite și crescute din sămânțele aruncate pe ogor cu lacrimi crunte. Împărăția lui Dumnezeu pentru leneși, trândavi, pentru cei sumeți și trufași pe bunurile vieții pământești este foarte greu de aflat, dar pentru cei străduitori după ea, pentru cei-ce o caută cu aceea ardoare cu care caută lacomii comorile ascunse în pă-

groful Czernin cum i-o plăcea nemulțumirea față de politica Cehilor, dar să facă acest lucru în delegațiuni, ca să-i putem răspunde și noi — au zis deputații Cehilor. El și-a aies rău și timpul, că a venit cu invinuirile grele în contra poporului cehesc tocmai acum, când se fac încercări de-a ajunge la o înțelegere cu conducătorii acestui popor. Ceeace a spus groful Czernin a fost ca un semn ca să se pornească din nou luptele. Trimișii poporului ceh au cerut să se convoace numai decât delegațiunile și au spus că vor întrebuița toate mijloacele, ca să deie răspuns cuvenit grofului Czernin.

Gazeta maghiară „Az Est” spune că și alții pot lua învățături din felul cum luptă Cehii pentru idealele (scopurile mari) lor naționale. „Acest popor — spune gazeta numită — dela cel dintâi până la cel din urmă om, n'are altă țintă, n'are alt gând, n'are alt lucru decât cum să ducă la îndeplinire neatârnuirea cehească. Toți țin la olaltă, așa, că nici pe unul nu l'ai putea abate dela scopul lor. Această însuflețire pentru pământul țării lor și pentru mărirea lor națională e un lucru rar în istoria lumii. De stânca hotărârii lor se sfarmă orice încercare contrară; nici cu puterea, nici cu ispite, nici cu vorbe dulci, cu nici un mijloc de corupție nu te poți apropia de dânșii și nu le poți sparge rândurile.”

Economie.

Grăparea sămănăturilor de toamnă primăvara.

Fiecare plugariu pentru aceea lucrează pământul, ca acesta să-i producă pâinea de toate zilele și apoi ca din venitul pământului să-și asigureze un traiu mai mult sau mai puțin bun. În fine scopul fiecărui om — aici pe pământ — e ca pe lângă aceea că trăiește, să ajungă la o stare tot mai bună, să se învâțească. Și așa să și cade, căci pentru acea suntem oameni.

Și cum vom putea să ne înbogătim mai iute?... Așa că ne vom da silința să producem mult — cheltuind în aceeași vreme cât se poate mai puțin. — Chiar și înain-

tea războiului acesta cumplit, încă s'a crezut să producem cât de mult; atunci însă cerința aceasta a cerut-o numai buzunarul nostru, pe când acum ne-o poruncește interesul țării noastre și al aliaților noștri. Căci în războiul acesta, vedem că dușmanul cunoscând că prin arme nu se poate birui, își dă toată silința, să ne slăbească cu foamea, ca astfel să slăbiți, să ne înfrângă.

Dar dacă economii țării își vor pune toată silința, vor lucra cât se poate de bine pământul și dacă Dzeu își va da binecuvântarea peste lucrul mânilor noastre, nu ne temem de dușman, că ne va omorâ cu foamea, căci dacă Dzeu va fi cu noi, cine ni se va putea pune în contră.

Un proverb vechiu din lumea veche ne spune astfel: „cum vei sămăna așa vei secera” — iar proverbele nici odată nu mințesc — dacă vom lucra pământul cum se cere și-l sămănam la timp, — de bună seamă, că putem aștepta — din darul lui Dumnezeu și seceriș bun. Dar rareori se întâmplă minuni și mai ales în zilele de astăzi — vedem adecă, că sămănam toamna spicoasele, dar, dacă vine primăvara, acelea nu le putem lăsa părăsite. Puțini economi vor fi de aceia, — ba cred că nici nu sunt, — cari dacă vor vedea la locul lor — grâul sau altceva, ce e sămănat de toamna — că e plin de buruienă, și mai ales polonidă, scai și rapiță, îl vor lăsa neplivit, mângâindu-se cu aceea, că ei l'au sămănat, iar Dzeu îl va face așa.

De aceea proverbul trebuie schimbat, în înțeles economic „cum vei sămăna și vei îngriji sămănătura, așa vei secera.”

Un mod de a îngriji sămănăturile e de bună seamă și plivitul lor; dar la plivit e datina de se zmulg — dar mai la multe locuri se taie numai din pământ — buruienile mai mari, mai cunoscute, cum am amintit mai sus, scaiul și rapița sălbatică, iar cele mărunte rămân neobservate, nevăzute, sau chiar și de le vezi nu le poți zmulge pe toate fiind un lucru tare migălos.

Un alt mod, folosit din ce în ce tot mai pe multe locuri, de a îngriji sămănăturile, e grăpatul lor.

Grăparea sămănăturilor țânțește două lucruri și anume: deschiderea pământului și

stărpirea buruienilor mărunte. Fiecare econom își dă silința, să își grape cât se poate de mărunț pământul sămănat toamna și bine și face, căci astfel fiind grâul în țărână, la cea mai mică ploaie răsare și se desvoltă frumos și înverzește tabla cu grâu ca un covor. Acum vine toamna cu ploi tot mai dese, tot mai reci și în urmă vine și zăpadă, dar zăpada nu ține toată iarna aceeași, se topește, vine alta și asta se repețește de mai multe-ori în o iarnă. Pământul, care o fost încă toamna țărănos nu va mai fi așa, ci va forma — se înțelege atârână dela felul pământului — o suprafață bătucită de ploi și greutatea zăpezii.

Pământul bătucit, închis însă nu sloboade aerul la rădăcina grâului, astfel rădăcina ne având aerul de lipsă tânjește și nu se poate desvolta, nu se poate întări. Ear neputându-se întări rădăcina, de sine se înțelege, că nici grâul nu va înfrăți așa bine și nu se va desvolta în paiu și cu spic.

Pe lângă acestea pământul în decursul iernii, — mai ales care e arat mai afund — în urma ploilor din toamnă și zăpezii de peste iarnă se umple de umezeală, de apă, iar apa care și-a adunat-o pământul peste iarnă se zbea afund în pământ și astfel, dacă o știm conserva (griji) pentru vară, sămănăturile noastre vor putea rezista (suferi) vara și la caz de secetă mai mare. Pământul bătucit, îndesat, închis la suprafață de ploi și zăpezi, conduce cu mult mai bine umezeala din părțile mai afunde ale pământului la fața pământului, de unde apoi sub căldura soarelui evaporază, se ridică în aier — o sugă soarele, o bea. Asta la mulți le va părea, că nu e așa, ci chiar contrariu, că adecă pământul pospăios, deschis se uscă mai iute, ca cel închis îndesat — dară fiecare se va putea convinge (încredința) tare ușor, cumcă așa e cum am zis mai sus și nu contrariul. Fiecare econom are grădină de legume, în grădină locul cel mai îndesat sunt cărările printre straturi, iar cel deschis și prospăios sunt straturile; caute deci și vadă unde e pământul mai umed, se înțelege în vreme de secetă, în cărări sau în straturi. De bună seamă în straturi.

mânt cu punerea în primejdie a vieții, e foarte ușor de aflat. Ea e mai aproape de noi de cât ori-ce și cu ea fericirea, numai trebuie să o știm căuta.

Această împărăție e creștinătatea adevărată; această împărăție cerească ce s'a apropiat de noi e întrupată în biserica vie alui Hristos, ale cărei membre nevrednice suntem noi bieții pământeni cari purtăm numai numele de creștini, iar cu faptele de parte suntem de creștinătatea adevărată. Creștinătatea e întreaga noastră viață petrecută după voia lui Dumnezeu Tatăl și a Fiului său Hristos. Creștinătatea e împlinirea vocii lui Dumnezeu, care ni-a fost descoperită nouă prin bunul nostru Mântuitor Is. Hristos. Cel-ce se ține de creștinătatea adevărată a aflat împărăția cerească.

Zis-a Isus: Nu va veni împărăția lui Dumnezeu în ceas știut. Nici vor zice: iată aici s'au iată acolo, că iată împărăția lui Dumnezeu între voi este. (Luca XVIII. 20, 21). Dar pentru ca să se sălășluiască împărăția cerească între noi, trebuie să ne facem vrednici de ea prin creștinătatea vieții noastre. Căci de mirosul neplăcut al putredelor noastre fapte să departează foarte. Pentru ca să o răpim spre a o aduce între noi și în

noi, trebuie mai întâi să ne măturăm lăcașurile inimilor noastre, ca să le afle curate, luminoase și binemirosoare. Pentru cei leneși și trândavi cu voința și mintea, e grea muncă această curățenie sufletească; pentru cei treji la minte stăruitori în cele bune și cu voință tare, e ușoară de îndeplinit. Chiar și pentru cei mai împetriți la inimă încă se poate apropia împărăția cerească, dacă vor face loc în inimile lor la o schinteie dumnezeiască a binelui, din care se va aprinde focul vântuții la suflarea Duhului sfânt și dacă se vor sili ca la căldura aceluia foc să-și ardă neghinele răutăților și a împetriirii inimilor. E de ajuns ca să punem, ca început al îndreptării noastre spre bine în inimile și gândurile noastre, dorința de bine împreună cu voința de ferde a face binele, e de ajuns a ne lăpăda de trândăvie și sumeție, e de ajuns de a ne lăpăda de încrederea prostescă, că noi știm toate și nu mai trebuie să învățăm nimic; e de ajuns să străduim apoi pe calea cea bună și atunci încetul cu încetul să va apropia de noi tot mai mult împărăția lui Dumnezeu și ne vom simți tot mai fericiți și în viața aceasta și în cea vecinică. Să nu se sparie nimenea de începutul mic și

slab. Din mic se face mare din slab se face tare. Vedeți, unele semințe cât sunt de slabe și neînsemnate și ce pomi puternici cresc din ele. Vedeți, sămânța de muștar cu care a asemănat Hristos împărăția cerească, biserica sa, cât e de mică între semințele pământului, dar aruncată într-un pământ bun, răsare, crește încetul cu încetul, să întărește tot mai mult; se înalță în urmă falnic cătră ceriu întinzându-și crengile purtătoare de frunză verde mareț în aer; în frunzișul lui își află adăpost paserile cerinului, roadele îmbelșugate le folosește omul, iar la umbra lui recoritoare să odihnește muncitorul obosit de lucru și înădușit de căldura dogorătoare a soarelui. Foarte potrivită pildă ne-a dat Mântuitorul în pilda sămânței de muștar, căci cu ce s'ar putea mai potrivit asemăna biserica lui Hristos, creștinătatea, împărăția lui Dumnezeu decât cu această sămânță mică! Inadevăr la împlinirea vremii când avea să vie împărăția lui Dumnezeu pe pământ vedem numai o rază luminoasă în întunerecul răutăților ce stăpâna lumea și aceea rază e Hristos. Dar cât de umilit, neînsemnat și de nesocotit era chiar Hristos. Iată-l să naște în o peșteră sărăcăcioasă un mic copilăș în sânul unei familii sărace dar

Acuma prin aceea că grăpăm primăvara sămănăturile, care cum am amintit mai sus sunt îndesate, închise, adică nu iele ci pământul lor, deschidem fața pământului, îl facem țărânos, prin urmare aerul și razele soarelui — acestea două sunt motorul vieții — pătrund în pământ, ajung la rădăcina grâului, o trezesc la o viață mai dezvoltată mai puternică, rădăcina se îngrașă, se lungeste, pătrunde mai afund în pământ, astfelu adună mai mult nutremânt, ca și cât trebuie pentru un fir de paiu, deci trupina de grâu aruncă mai multe mlădițe „înfrățeste“, iar acum e lucru știut, că unde sunt spice mai multe, pe lângă aceleași împrejurări, putem aștepta și grăunțe mai multe.

După aceea, prin faptul că grăpăm pământul îl deschidem, îl facem țărânos astfelu conservând (grijind) umezeala de peste iarnă pentru timpuri de secetă, așa holda care a fost grăpată va putea suporta (răbda) mai multă vreme seceta, ca aceea care a fost grăpată. Un grăpat face atât cât un jumătate de săpat și în ce privește deschiderea pământului și ce privește stărpirea buruienilor.

Efectul grăpatului ca stărpitorul buruienilor, stă mai tare în aceea, că prin grăpat ajutam dezvoltarea grâului, acesta dezvoltându-se cu mult mai iute, mai tare și mai des, se ridică peste buruieni, le înecă, le înădușește ținându-le fără lumină și aer. Stărpește grăpatul buruienile și prin aceea, că mai ales pe cele mai mici, mai fragede le zmulge, le scarmână, iar pe altele le acopere cu pământ, le înădușește, și astfelu până mai pot ieși de sub pământ, grâul, la care prin grăpat i-am ajutat, se ridică peste ele și nu-i mai pasă.

Se vedem acuma, când trebuie grăpate sămănăturile și cum?

Să grăpăm primăvara după-ce s'a zvonat bine locul și holda s'a ridicat binișor, când începe deja să înfrățească, să odrăsească. Este o zicală care zice: „când te apuci să grăpi holdele, să nu te uiți înapoi, ci înainte.“ Se zice așa pentru că pe mulți i-a îngrozit, când au văzut ce au făcut, căci holda verde, ce au avut-o nu s'a mai văzut pe unele locuri, căci a astupat-o țărâna, a plecat-o grapa, dar de asta să nu ne temem căci abia va trece o săptămână și holda va

fi iar la loc cu mult mai grasă, mai verde, mai deasă. Se întâmplă, că grapa mai smulge câte un fir, nici de asta să nu ne înfricăm, căci în locul celei zmulse va odrăzli, va înfrăți de zece ori atâta. Ca și la curuz, dacă l'ai lăsa tot cel răsărit nu ai avea nici o recoltă în grăunțe, iară dacă la săpat îl rărești, să desvoaltă cel rămas și ai răcolta cu mult mai bună.

Că cum să se grape sămănăturile, asta atârnă dela stadiu de dezvoltare al sămănăturii, și anume dacă holda e tare bună, să se grape cu grăpă mai grea, dacă e mai slabă să se grape cu grăpă mai ușoară și în amândouă cazurile colții grăpii să nu fie prea lungi.

Dacă holda e sămănată cu mașina, atunci în cazul când holda e bună, să se

grape de-a curmezișul, iară dacă e mai slabă în aceeași direcție cu șirele, dealungul. Dacă vor fi și de aceea, care se tem să-și grape toată holda, facă în anul acesta o probă, grapeși-l de-odată numai jumătate tabla, și vor vedea rezultatul și atunci pot ști ce plătește grăpatul, dacă cel grăpat îl vor seceră și înblăți separat, se vor convinge cu cât va da mai mult cel grăpat ca cel ne-grăpat.

Și pe anul viitor de bună seamă își vor grăpa toată tabla și astfelu ne vom ajunge scopul, vom putea produce atâta, ca dușmanul să nu ne poată înfrânge.

Someșodorheiu, 12 Martie 1918.

Ilie Agârbicean,
agr. absolut.

Războiul și pacea lumii.

Urișii să luptă mereu. — Ciarta dintre ministrul Czernin și Clemenceau (citește Clemanso). — Wilson vrea să lupte până'n sfârșit. — Pacea cu România.

Grea luptă s'a mai încins pe pământul Franței, unde-și măsură acum puterile, poate pentru cea din urmă oară în războiul acesta, lumea dela răsărit cu apusul. Este întocmai ca în poveștile noastre, unde se grăește despre lupta minunată dintre Fătrumos și Bălaur: Când unul deasupra când celălalt dedesubt, și iar să ridică și din nou se cuprind de pe la mijloc, ca să se răpue unul pe altul. Deasupra Germanii au făcut pocinog, în frunte cu vestitul Hindenburg, marele meșter al bățăliilor, cum nu s'au mai pomenit. Vom povesti în numeri trecuți ai gazetei, precumcă Nemții s'au pregătit luni de-arândul, adunându-și armatele de pe unde se găseau, și când le-a venit la îndemână au deschis numai odată gurile tunurilor și dai mămulică peste Franțuz și peste Englez, de-ți era mai mare groaza, că-i îmbucă de vii pe toți și nu alta. Mai întâiu și mai întâiu, precum am aflat chiar din gura împăratului *Wilhelm*, dedădămineata, când cântă cocoșul de-a doua-

oară, au slobozit peste vrăjmaș gaz de acel puturos și omorător, ca la vre-o două ceasuri, de n'a rămas viu șoarece în gaură și pasere în văzduh, necum ființă slabă omenească. Or fi pus și ei nu-i vorbă pocitele acelea de măști pentru împotrivire, de face din om taman moimă, dar vezi gazul acela e lucrul naibii: zice că pișcă grozav la ochi și la urechi de-ți vine să turbi și nu alta, iar dacă vede cătana proastă așa lucru, își ia inima 'n dinți, într'o clipă de uitare ca să se scarpine mai ușor, o smulge de pe față, înjurând una bună, precum e obiceiul Românului și-o trănțește deoparte. Dar tocmai asta-i perirea, căci cum ai zvârlit-o la Ducă-se'n pustii, s'a sfârșit, e adevărat cu usturimea și mâncărimea, dar precum zice vorba Românului, ai dat ortu popii...

Și așa precum am zis, după afurisitul ăsta de gaz, au prins Nemții să verse grămate peste șanțuri din mii și mii de tunuri, adică au început, cum s'ar zice Trommelfaier (Trommelfeuer), un fel de ploaie mărunță de gloanțe de tun, cari cad așa de repede unul după altul, de-ai crede că bate doba prin sat, când se licitează la un biet român. Această răpăială n'a ținut mai mult de vre-o trei ceasuri și apoi s'a pornit atacul cu baioneta pe pușcă. Mare prăpăd de om și vărsare de sânge s'a întâmplat atunci, căci Neamțul e voinic, dar nici Englezul și Franțuzul nu se dă așa cu una ori cu două. Ca vre-o săptămână, de nu și mai bine, a ținut învâlmășeala aceasta, de sta să se mănânce om pe om și pușcă pe pușcă. Dar când fu să se apropie Germanii de drumul care o ia, unul către Paris, inima țării franțuzești, iar altul către țara încunjurată de ape a Englezului, numai ce răsare ca din pământ un ghinărar francez, ce-i zice Foch (Fos) și se pune 'n fața lui Hindenburg. S'au măsurat o clipă din privire, ca doi voinici, și-apoi și-a trinis cătanele înainte fiește-care, să se ia la trântă: care pe care? Și lupta ține și acum. Nemții se laudă a fi prins cu totul dela vrăjmaș dela început până azi la 90,000 de oameni și vre-o 1300 de tunuri. Franțuzul prin gura generalului Foch strigă în lumea largă: „nu ne-a putut bate Hindenburg și i-am oprit. Parisul

harnice prin lucrul mânilor membrilor ei și mai presus de toate prin frica lui Dumnezeu ce o arătau prin toate faptele lor zilnice. Creștea acest copilaș cu înțelepciunea lui Dumnezeu în un orașel singuratic, nebăgat în seamă; creștea necunoscut Isus până la vrăsta de 30 de ani. Era nebăgat în seamă Isus, dar puteri dumnezeiești erau ascunse în el așteptând plinirea vremii ca tot aurul sufletului său să-l deie pentru răscumpărarea lumii, pentru schimbarea din adâncimi a sufletelor. La plinirea vremii să înfrățească lumii propovăduind o învățătură nouă neauzită până atunci. „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, și din tot cugetul tău și pe deaproapele tău ca însuși pre tine, întru aceste două porunci toată legea și prorocii atârnă (Mateiu cap. XXII. v. 37, 40)“ Duh este Dumnezeu și cine se închină lui se cade să se închine cu duhul și cu adevărul (Ioan cap. IV. v. 24). Poruncă nouă dau vouă ca să vă iubiți unul pe altul; întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ai mei învățăcei de ve-ți avea dragoste între voi (Ioan cap. XIII. v. 34, 35). Mai mare dragoste decât aceasta

nimenia nu are ca să își pue cineva sufletul său pentru prietini săi. Voi prietini mei ve-ți fi de ve-ți face câte poruncesc eu vouă (Ioan cap. XV. v. 13, 14). Eu vă zic vouă: iubiți pe vrăjmașii voștri, grăiți de bine pe cei-ce vă grăiesc de rău pre voi, faceți bine celor-ce vă urăsc, pe voi și vă rugați pentru cei-ce vă asupresc și vă gonesc pre voi ca să fiți lii tatălui vostru care este în ceruri, că soarele său îl răsare peste cei răi ca și peste cei buni și plouă peste cei dreți și peste cei nedreți... „Drept aceea fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este“ (Mat. cap. V. v. 44, 45, 48.) Propovăduindu-se această învățătură nouă, în vreme abia de 3 ani a cuprins lumea. Sămânța mică la vedere a credinței curate, a dragostei cerești a nădejdi neclintite puse în pământul gras al unor suflete adevărat creștine prin crunte ostenele, dureri și chinuri îndurate de dumnezeescul propovăduitor precum și de următorii lui au încolțit, au răsărit din ea și a crescut pomul creștinătății al bisericii și al vieții creștine.

(Va urma)

nu-l mai pupați voi cât o fi lumea". Acesta-i lauda lui Foch. Noi zicem însă ca să stăm încă pe pace să vedem, fără de a face planuri, care-i mai voinic și-o pute să puie mâna pe Ileana Cosânzeana, mândra din poveste. Nu-i vorba, și Parisul a început să simtă asprimea războiului. Nemții au scornit un meșteșug, de pușcă cu tunul până în mijlocul cetății celei mari și frumoase, cum nu mai e alta pe lume. Se zice că au un tun, de bate la 120 de km. adecă o cale de cinci poște, bre oameni buni, și chiar în sf. Vineri a patimilor dela papistași, a nimerit glonțul într-o biserică, unde să găsea lumea adunată în preajma îngropării Mântuitorului. Multă putere de muieri și copii s'au prăpădit sub dărâmurile acelea, ba între alții chiar și unul din împuțerniciții Elveției la Paris, care se duse să se închine și el sfintei icoane a îngropării, și-a pierdut viața. Foch însă grăește astfel: „nu vă fie teamă Franțuzi, că nu vă las nici mort spre ocară vrăjmașului. Cu ajutorul lui Dumnezeu vom opri noi și puvoiu acestă.” Dar ce să mai întind eu vorba de giaba? Acum bătăile merg înainte și care va avea cătane mai multe și mai bune, acela bine de bine, care nu, o pune pușca jos și treaba-i gata. Despre ce se va mai întâmpla în zilele viitoare vom scrie în celălalt număr al gazetei noastre mai pe larg.

Ciarta dintre Czernin și Clemenceau.

În cuvântarea sa din urmă, groful Czernin aducând vorba despre războiu și mai cu seamă arătând pricinile marelui frământări de arme din apus, a zis între altele, că înainte de ce s'a început ofensiva germană, ministrul francez Clemenceau, a întrebat, prin'un împuțernicit al său cu numele Armand pe groful Revertera, împuțernicitul nostru din Elveția, dacă sunt învoite puterile centrale, să încheie pace. Czernin ar fi răspuns atunci, că de bună seamă se poate alcătui pacea, dacă Franția nu va mai cere să i-se dea îndărăt Alsacia-Lotaringia (țări luate de Nemți dela francezi în războiul din 1870/71). La aceasta ar fi trimis vorbă îndărăt ministrul francez că dorințele Francezilor trebuiesc împlinite, iar fără Alsacia-Lotaringia cu nici un preț nu pot încheia pace. Această destăinuire, a produs mare mirare în toată lumea, arătând gazetele din țările noastre, că numai din pricina Francezilor se mai poartă războiul. Întrebându-l pe Clemenceau mai mulți deputați francezi dacă e adevărat ce-a zis groful Czernin despre pace, ministrul francez a strigat, supărat:

Czernin a mințit în privința aceasta!

Se spune acum, că în Franța e mare nemulțămire împotriva lui Clemenceau, pentru că a umblat pe sub mână să încheie pace cu dușmanii țării, fără ca să știe nimic despre aceasta ceilalți aliași. Ciarta se învarte acum în jurul întrebării, dacă e adevărat ce-a spus Czernin ori nu, iar Clemanso făgăduiește să arate într-o vorbire, că nu el este urzitorul acestor sfătuiri, ci alți ministri înainte lui au făcut aceiași pași, pe cari el, i-a dus mai departe în interesul păcii. Unii cred însă că afacerea nu este altceva decât o încercare a puterilor centrale, pentru ca să-l doboare pe Clemenceau, care este cel mai aprig prieten al continuării războiului până la sfârșit.

Ce fac Nemții după pacea cu România?

„Bukarester Tageblatt“ publică următoarea veste oficioasă din partea germană:

În timpul din urmă, am fost întrebați din mai multe locuri, dacă după iscălirea contractului de pace cu România — părăsivor îndată țara autoritățile militare ale puterilor centrale?

Din izvor bine informat aflăm, că și după iscălirea păcii — autoritățile militare își vor continua lucrarea lor atât la București cât și în provincie. Populația română trebuie să dea acum ca și înainte ascultare necondiționată autorităților militare.

Czernin a plecat la București.

Ministrul afacerilor cu alte țări (de externe) al monarhiei noastre, contele Czernin a plecat Duminică seara la oarele 9 și 40 minute seara din Viena spre București, cu un tren al lui, pentru ca să iscălească contractul de pace cu România.

Sfătuirile Bulgarilor cu Românii.

Împuțernicitul bulgar, generalul Tantilov, a cerut liberarea tuturor ofițerilor și soldaților bulgari născuți în Dobrogea, cari se află în armata română, precum și îndreptățirea de a se reîntoarce îndată în patria lor.

După știri din lași, au fost demobilizate până acum diviziile române 11, 12, 13, 14, și 15,

Sfatul de miniștri român va spune în curând unei cercetări afacerea demobilizării. 45.000 soldați și o mie de ofițeri s'au întors în România după demobilizare.

Trimișii bulgari au ținut zilnic ședințe cu împuțerniciții români. Planul bulgarilor cu privire la viitoarele înțelegeri economice au fost primit de români. Și celelalte planuri de lucru au fost luate în cercetare. La 3 Aprilie s'a început dezbaterea contractului politic care se deosebește puțin de acel al puterilor centrale. Toate aceste afaceri cari o privesc pe Bulgaria, vor forma o parte întregitoare din contractul de pace.

Cuvântul lui Wilson despre războiu.

Președintele statelor unite din America, cu prilejul împlinirii unui an dela declarația de războiu făcută Germaniei, a ținut o vorbire în orașul Baltimore, în care, ca și totdeauna, și deastădată aruncă vina prelungirii războiului numai pe umerii puterilor centrale. Pentru de-a cunoaște și cetitorii noștri felul curios de gândire al Americanilor, reproducem de cuvântare acestea:

„Noi am probat să scoatem la lumină din cuvântările conducătorilor germani planurile pe cari le urmărește țara aceasta, pentru ca să știm și noi cum să lucrăm. Ei au și răspuns foarte lămurit, că nu caută dreptate, ci stăpânire și împlinirea voinței lor. Germania grăește și azi cu gura conducătorilor ei militari și nu cu a miniștrilor. Suntem bine informați în America, ce-au făcut Nemții în Rusia, Finlanda, Ucraina și România, și credem că ar face tot asemenea și în apusul Europei, dacă nu s'ar găsi față'n față cu astfel de armate pe cari nenumăratele divizii germane nu le pot înfrânge. Scopul Germaniei este fără îndoială să supună sub domnia și puterea sa toate popoarele slave, toate scopurile pentru cari

au intrat popoarele din Balcan în războiu, și toate țările pe cari le stăpânește și le apasă Turcii, încirpând o singură împărăție a toată lumea întemeiată pe putere nemțască, în care să stăpânească pofta lor după câștig și planurile lor negustorești pentru de-a pune mâna la urmă și pe India, Persia și pe celelalte neamuri dela răsărit“.

Vorbind apoi despre înfăptuirea păcii a toată lumea, pe care America o dorește adânc, și care trebuie să facă dreptate la toate popoarele de pe pământ, Wilson sfârșește așa: „Germania a spus că numai puterea armelor va hotărî dacă poate aduce o pace cinstită între oameni și dreptate în chipul acela precum și-o închipue America, sau o stăpânire germană peste întreg pământul precum o dorește dânsa. Noi nu putem răspunde la aceasta decât așa: *putere, putere până la cel din urmă om, puterea armelor fără de hotare și măsură*, dreapta și biruitoarea putere, care va aduce pe lume din nou legile, și va arunca la pământ ori-ce stăpânire iubitoare numai de sine“ (egoistă).

La acestea spuse ale domnului Wilson Germania a răspuns astfel: „Germania nu va îngădui să i-se pună pe gât jugul puterii! Cuvântarea lui Wilson a fost pentru împrumut. Ea este cea mai bună și pentru noi, deoarece arată ce-ar însemna pierderea războiului pentru Germania“ (Wolf-Bureau).

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 14 Aprilie

Vânzare de vite. Pentru de-a ușura provederea cu carne a orașului Sibiu, vicecomitele comitatului a dat următoarele porunci:

1. Măcelarilor și vânzătorilor de carne din comitatul Sibiu provăzuți cu dreptăți (Gewerbeschein) le este îngăduit, să cumpere pentru tăiat porci și viței de 40 până la 80 kg. greutate chiar și în afară de târgurile de vite obicinuite, de prin comune, pentru care lucru capătă certificat de vite.

2. Tăierea vițelelor este îndeopște oprită. Numai cu învoirea vicecomitelui se pot tăia și ele, dacă se dovedește mai întâiu că nu sunt bune de prăsilă, iar tăierea trebuie să se facă numai acolo, unde să găsește și un veterinar, care cercetează carnea.

3. Măcelarii n'au voie să întrebuițeze de cumpărători pe altcineva, ci sunt îndatorăți să cumpere vita sau ei însiși, sau să trimeată pe cineva dintre oamenii lor de ajutor, provăzuți cu o împuțernicire în toată regulă.

4. Cumpărătorul trebuie să aibă o legitimație pentru cumpărare. Dreptul, împuțernicirea și legitimația de cumpărare trebuie s'o arate antistiei comunale respective. Iar antistia comunală este îndatorată să arate cumpărătorului acele case, cari din pricina boalelor lipicioase (contagioase) sunt închise. Cumpărătorului îi este strict oprit să cumpere ceva de acolo.

Pentru porci deocamdată nu-i nevoie de legitimație pentru cumpărare.

5. Altor persoane, măcelari, ori vânzători de carne, afară de comitatul Sibiuului, nu le este îngăduit să cumpere vite din comitatul Sibiuului de cât în zilele hotărâte pentru târguri săptămânale și anuale de vite.

Magistratul.

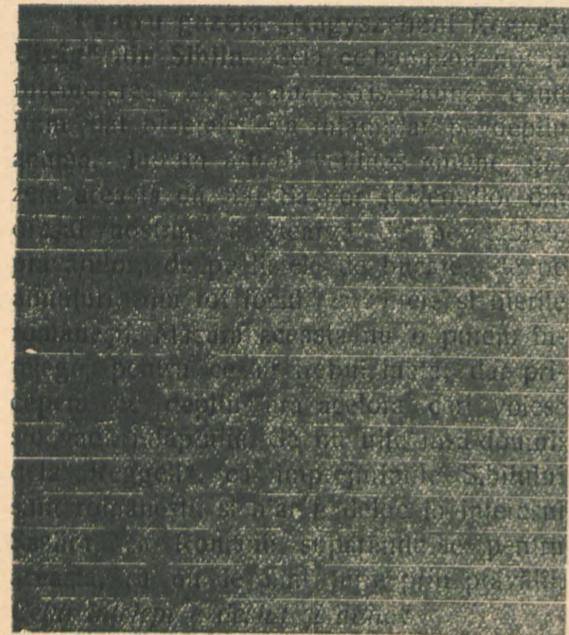
Cine dorește cai erariai. Pentru înleznierea aratului și sămănatului se împrumută agronomilor din comitatul Sibiuului cai din partea trupelor noastre provăzute cu cai. Orice plugar, care are lipsă de cai, să-și înainteze o rugare de cerere cătră comisia pentru lucrările agronomice ale comitatului.

Petrecere. In 16 Martie sub conducerea dsoarei Rozalia Isip tinerimea română din Sântioana Săsască, a aranjat o producțiune teatrală cu cântări urmată de joc în favorul școlii locale. Producțiunea a succedat peste așteptare, căci a surprins și pe inteligența străină ce nu a prețuit a lua parte. Program: 1. Colo 'n vale în poeniță... 2. „Pețitori“ de M. Frăgan. 3. Colo jos în grădinuță. 4. Fă bine și așteaptă rău. De M. Drăgan. 5. Codrule măria ta. Succesul atât materialmente cât mai vârtos moralmente a fost peste așteptare! Onoare face diletanților și cu atât mai vârtos sârguicioasei instructoare. Numai înainte!

seamă persoanelor ocupate cu munca câmpului. Totdeodată se aduce la cunoștință obștească, că pentru căpătarea concediului ajunge rugarea înaintată la raport, și numai este de lipsă să se mai înainteze și alte rugări deosebite.

Spre știre ostașilor din anii 1899 până la 1894. Camera comercială și pentru meserii din Budapesta face luătoare de seamă toate instituturile și corporațiile (societățile) ce cad în cercul ei, că ostașii înrolați și aparținători anilor 1899 și până la 1894, nu pot fi scutiți de cătanie ori ce-ar fi. Rugările făcute în înțelesul acesta deci nu se vor asculta, ci se trimit simplu îndărăt pe cale oficioasă.

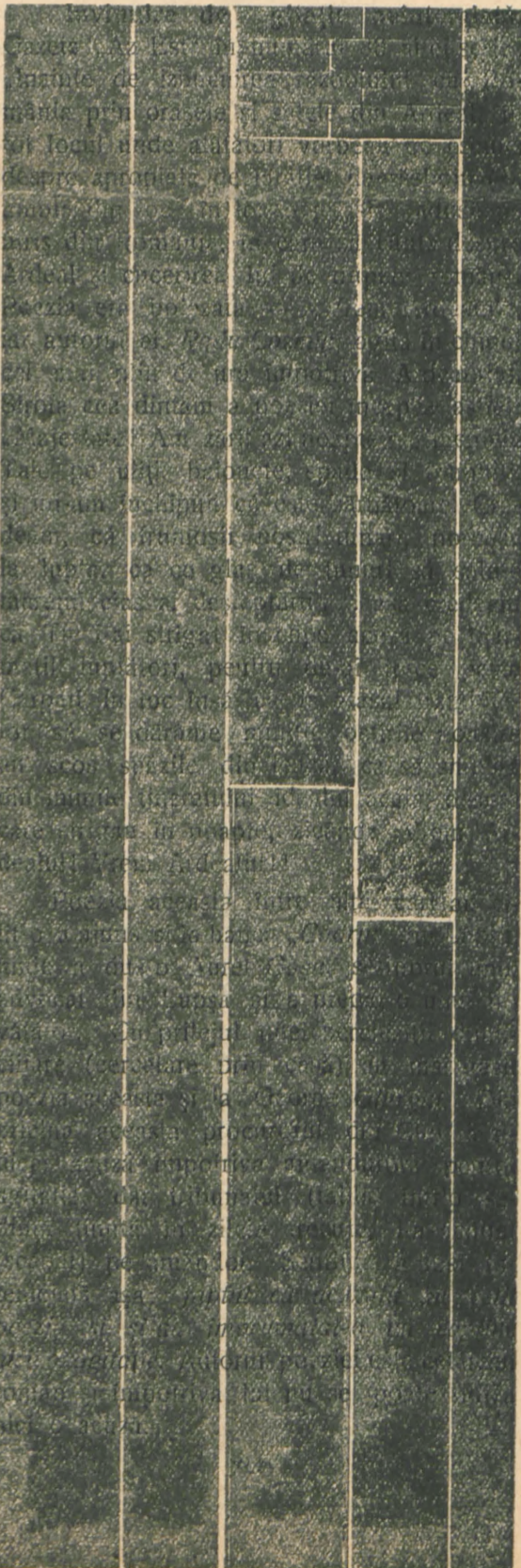
Amnestie pentru Ungaria. Din prilejul nașterii unui prinț în casa noastră domnitoare, Maj. Sa regele a însărcinat pe ministrul de justiție să facă un plan pentru amnestie. Această iertare a pedepsei se va da pentru următoarele lucruri; batjocorirea domnitorului sau alt membru al casei domnitoare, pierderea libertății pentru cel mult o lună de zile și pedeapsă în bani de 500 Cor. Cei pedepsiți dar iertați, vor fi scăpați și de urmările de drept ale pedepsei. Amnestia nu se întinde asupra acestor greșeli: jurământ strâmb, calomnie, jefuirea trenurilor, vapoarelor și poștei, urcarea nepermisă a prețurilor, cămătărie și înșelătorie cu negoțul de alimente.

Ce s'a întâmplat cu Românii Brașoveni trecuți în România? Cetim în „Brassói Lapok“: Soldații, cari s'au înapoiat din Basarabia, povestesc, că medicul dr. Gh. Baiulescu, care pe timpul stăpânirii românești fusese primar al Brașovului și fostul conducător al filialei Albina, dr. N. Vecerdea, care făcuse pe căpitanul de poliție sub Români — sunt în Chișineu și dinpreună cu profesorii români dela Brașov, cari au plecat deodată cu armata română, sunt întrebuințați ca profesori la universitatea (școală mai înaltă) populară de acolo. Dr. Gh. Baiulescu este conducătorul facultății medicale, iar dr. N. Vecerdea directorul facultății juridice.

Dr. Onisifor Ghibu și dr. Ioan Matei dela Sibiu sunt redactorii ziarului „România nouă“. Inspector școlar în Chișineu este fostul învățător dirigent din Făgăraș, Gh. Hoadrea.

Rugări pentru concediu (Urlaub)! Deoarece se îngâmădesc o mulțime de rugări de concediu (urlauburi) pentru lucrări economice la ministerul de războiu, acesta în legătură cu ministrul de lucrări economice, a dat următoarele îndrumări: **înaintarea de rugări la ministerul de războiu este zadarnică**, deoarece dreptul de-a concedia îl are numai comandantul pentru întregirea corpului, iar ministerul de războiu la darea unui concediu va asculta părerea acestuia mai întâiu, dacă este vrednic reclamantul ori nu de concediu. Înaintarea unei rugări de-adreptul la minister numai face să întârzie concediul. Tot asemenea sunt zadarnice rugările pentru concediu ale ostașilor, cari se țin de armatele dela front. Rugările acestea ministerul de războiu le trimite de-a dreptul comandanților de pe front. Trebuie să spunem că ministerul de războiu în înțelegere cu ministrul pentru apărarea țării, a atras luarea aminte comandelor militare, ca întru cât se poate să deie concedii tuturor acelor cari au lipsă, dar mai cu

Tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, cari din tristul incident al morții preamult regretatei mele soții Cornelia Simtion n. Duma m'au condolat și au luat parte la actul înmormântării, le exprim pe această cale sincerile și adânc simțitele mele mulțumiri

Petru Simtion.

Nro 170/918 not.

Publicațiune.

Casa de cârciumă care formează proprietatea Comunei **Felsőárpás**, constă-tătoare din 1 odă de boltă, 1 de cârciumă 2 de locuit și din 1 pivniță, să dă în arandă pe calea licitațiunei publice în **17 April 1918** n. la 10 oare a. m. în cancelaria comunală din loc, pe termen de **1 an începând din 1 Maiu 1918 până în 1 Maiu 1919.**

Prețul sturgării **360 cor.** dela care să depune 10% vadiu înainte de începerea licitațiunei.

Condițiunile mai detaliate sunt espuse spre vedere publică în cancelaria notarială din **Strezakercisora**, cari în timpul oarelor să pot vedea.

Felsőárpás la 29 Martie 1918.

Primăria comunală.

Nr. 41/1918

a. f. c. sc. d

2-2

Publicare pe licitație.

Moara de făină din Entradam cu 6 petri, dinpreună cu casa morarului, să dau în arandă pe timp de 3 ani începând din 1 Maiu 1918 prin licitație publică verbală, care se va ținea în 24 April 1918 la 9 ore înainte de amiază în cancelaria oficiului administrației fondurilor din Naszód.

Prețul de strigare să stabilește în suma anulă de 10.000 adecă zece mii coroane.

Oferentul trebuie să depună ca vadiu suma de 10% din prețul de strigare.

Postoferte nu se ieu în considerare.

Condițiile speciale de licitație și contract se pot vedea iu cancelaria oficiului administrației fondurilor în Naszód.

În numele comisiunei administratoare a fondurilor centrale școlare și de stipendii din districtul Năsăudului.

Naszód la 18 Martie 1918.

Prezident:

Secretar:

Dr. V. Pahone imp. Dr. Ștefan Jarda imp.

Un văduv.

Sunt văduv în etate de 42 ani, **scutit de miliție scriitor notarial**, tată la 3 copii. Neavând cunoștină, pe aceasta cale caut spre căsătorie o fată sau văduvă fără copii în etate de 27—35 ani, cu inimă bună, care să fie o mamă la copii, și să aibă zestre vre-o 4—6000 de coroane.

Doritorii să se adreseze la redacția acestei foi, sub numirea „Un văduv.“ 1-2

Sămânță

de **napi pentru vite**, calitate bună, să află de vânzare, și trimite și prin poștă

„Infrățirea“

1-3

centrala băncilor sătești sistem Raiffeisen
Sibiu-Nagyszeben, Str. Brukenthal 17

Avis.

3-3

În cancelaria notarială cercuală din Szászcsor (Săsciori) comitatul Sibiu, află aplicare momentană un tânăr (teolog abs. sau cu altă pregătire) care se pricepe în afacerile notariale, pe lângă o plată fixă de 1400 cor. la an, 120 cor. bani de quartir, din venite laterale 4—500 cor. la an. Respectivul să se adreseze subserisului.

Szászcsor la 16. Martie 1918.

Augustin Bârsan,
notar cercual.

Prăvălie românească de galanterie

I. Gruia

Sibiu, Burgerg. (Str. Ocnei) 6

recomandă Onor. public românesc prăvălia sa de galanterie, jucării și mărunțișuri.

Vânzare en gros și en detai.

Mare asortiment în oglinzi de diferite mărimi, portofele (bughelare), bricege, broșe, mărgelă, inele, tabacheri, port-vizite etc. etc.

Mare depozit de hârtie de scris în toate mărimile și culorile, precum și bogată alegere în hârtii decorative pentru dulapuri.

Rame de fotografii în diferite forme și mărimi! 11

Toate mărfurile se vând cu prețuri curente la

prăvălia universală

I. GRUIA

Sibiu—Nagyszeben, Str. Ocnei Nr. 6

Avis!

„ECONOMUL“ institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.

Reserve: Patru sute de mii coroane.

Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri cu etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserică și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește tranșacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole.

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani“ și „Un orfelinat de fete, victime ale războiului.“

5

INFRĂȚIREA

federația însoțirilor sătești, ca însoțire în Sibiu — Nagyszeben

falusi szövetkezetek szövetsége, mint szövetkezet Nagyszebenben.

Convocare.

Onorații membri ai federației însoțirilor sătești „Infrățirea“ ca însoțire în Sibiu—Nagyszeben, prin aceasta sunt invitați să participe la a

II-a adunare generală ordinară, care se va ține în 3/16 Aprilie a.c. la 10^{1/2} ore înainte de aineazi, în localul propriu (strada Bruckental Nr. Nr. 17.)

Ordinea de zi:

1. Raportul președintelui despre starea federației.
2. Propunerile consiliului de administrație și ale consiliului de control.
3. Aprobarea bilanțului anului 1917 și darea absoiutorului.
4. Distribuirea beneficiului.
5. Alegerea a 3 membri în consiliul de control cu mandat pe 3 ani.
6. Alegerea a 2 membri în consiliul de administrație cu mandat pe 6 ani.
7. Stabilirea marcelor de prezență pe anul 1918.

Neintrunindu-se în această zi membri în numărul recerut, în înțelesul §. 19 din Statute, declar convocată a II-a adunare generală ordinară cu 8 zile mai târziu pe 10/23 Aprilie a. c. în același loc, la aceeași oră și aceeași ordine de zi, când se vor aduce hotărâri valide și obligatoare pentru toți membrii federației, fără privire la numărul membrilor prezenți.

Sibiu—Nagyszeben, 1 Aprilie st. n. 1918.

Dr. V. Stan m. p. președinte.

NB. Membrii indicați în § 5. p. 1 și 2 din Statutele federației, și anume: însoțirile de credit și băncile populare participă la adunarea generală prin câte un delegat, provizut cu mandat de participare. Membrii indicați în §. 5 p. 3 participă individual.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917.

Activa — Vagyon.	Mérlegszámla 1917. évi december hó 31-én.	Pasiva — Teher.
	K. f.	K. f.
Cassa în număr și depuneri proprii		Părți de fondare — Üzletrészek . . . . .
Pénztári készletek és saját betétek	75,929.00	Depuneri — Betétek . . . . .
Imprumuturi — Kölcsönök	74,487.20	Fond de rezervă — Tartalékalap . . . . .
Efecte — Értékpapírok	29,500.—	Fond de penziune — Nyugdíjalap . . . . .
Mobiliar — Felszerelés	1,679.37	Beneficii după părțile de fond. neridicate — Fel nem vett oszt. üzletrészek után . . . . .
După 10% amortizare — 10% leírás után	167.93	Mărci de prezență neridicate — Fel nem emelt jelenléti díjak . . . . .
Interese restante la imp. — Hátralékos kamatok kölcsönök után	17.—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok . . . . .
Interese la efecte — Kamatok ért. papírok u.	696.66	Dare restantă — Hátralékos adó . . . . .
Cereale — Gabona	599.25	Profit curat . . . . .
Diverse conturi debitoare — Különböző adósok	1,770	
	184,511.15	184,511.15

Contul Perdere și Profit.

Debit — Tartozik.	Veszteség- és Nyereségszámla	Credit — Követel.
	K. f.	K. f.
Interese: — Kamatok:		Interese: — Kamatok:
La depuneri — Betétek után	2,414.08	La imprumuturi — Kölcsönök után . . . . .
La părțile de fondare — Üzletrészek után	288.52	La efecte — Értékpapírok után . . . . .
Interese transitoare — Átmeneti kamatok	179.76	La depuneri proprii — Saját betétek után . . . . .
Spese: — Költségek:		Profit de curs la efecte — Árfolyam nyereség értékpapírok után . . . . .
Chirie — Házbér	528.—	Contrib. statutare ș. a. venite — Alapszabályok szerinti járulékok és egyéb bevételek . . . . .
Salare și bani de cvaritir — Fizetések és lakbér	4,600.—	Proviziumi la mijlociri — Közvetítési jutartalékok . . . . .
Mărci de prezență — Jelenléti díjak	250.—	
Revizii și comisuni — Felügyeleti és uti költségek	809.44	
Spese de birou, regist. și alte spese de regie — Irodai költségek, nyomtatványok és más kezelési költségek	862.93	
Donațiuni — Adományok	200.—	
Diverse — Különbözők	950.—	
Amortizare din mobilar — Leírás a felszerelésből	167.93	
Dare directă — Egyenes adó	1,129.48	
10% dela interese de depuneri — 10% betéti kamatok után	241.40	
Competințe de timbre — Bélyegilletm.	64.—	
Profit curat — Tiszta nyereség	4,776.60	
	17,462.14	17,462.14

Sibiu, la 31 Decembrie 1917. — Nagyszeben, 1917. évi december hó 31-én.

Nicolae Iancu m. p.
inspector. — felügyelő.

Romul Perian m. p.
cassar. — pénztáros.

Consiliul de administrație: — Az igazgatóság.

Dr. V. Stan m. p. președinte—elnök. Ioan B. Boiu m. p. vice-președinte—alelnök. N. Stoica m. p. T. Petrișor m. p. Nicolae Iancu m. p. P. Cucuțian m. p. Vic. Tordășanu m. p. A. Cosciuc m. p.

Subsemnatul consiliului de control am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele federației. — Alulrott felügyelő-bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat teljes rendben és az intézet könyveivel összhangzásban levőknek találtuk.

Dr. Lucian Borcia m. p. Timotei Popovici m. p. Iacob Manuil m. p. Vasile Boca m. p. președinte. — elnök.

„ECONOMUL“, institut de credit și economii societate pe acții Cluj.

Convocare.

„Economul“, institut de credit și economii societate pe acții Cluj își va ține

Adunarea generală ordinară a XXXII-a

în 10 Maiu n. 1918, Vineri la 10 ore a. m. în localitatea institutului (Strada Wesselényi Miklós Nr. 26).

Obiectele adunării vor fi:

1. Constituirea adunării.
2. Numirea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal și scrutare.
3. Raportul direcțiunii; raportul comitetului de reviziune; stabilirea bilanțului pro 1917; fixarea dividendului; decidența asupra propunerilor direcțiunii și darea absoluturului.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune după sortirea cf. § 32 din statute și a unui membru în locul devenit vacant prin abdicere.
6. Alegerea membrilor în comitetul de reviziune pentru locurile vacante.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

La aceasta adunare se invită acționarii institutului, făcându-se atenți la dispozițiunile § 19 și 20 din statute.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Economul“ în Cluj, ținută la 23 Martie 1918.

Dr. Iacob Radu m. p.
prezident.

Dr. Frâncu m. p.
director executiv.

Active.		Contul Bilanț pro 1917.		Pasive.	
		K	f		
Cassa	124,109·35			Capital	400.000·—
Bon in Giro-Conto	253,847·50			Fond de rezervă	281,516·68
Bon in cassa de păstrare postală	4,331·77			Fond special de rezervă	51,255·25
Bon la bănci	781,098·13	1.163,386·75		Fond de penziune al funcționarilor	84,196·81
Cambii	843,506·55			Depuneri spre fructificare	416,968·74
Cambii cu acoperire ipotecară	346,973·—	1.190,479·55		Dividendă neridicată	2.781,088·23
Obligații asigurate cu ipotecă		121,986·76		Creditori	6,095·—
Conturi curente cu acoperire		120,947·39		Interese transitoare	79,961·83
Efecte:				Profit curat	13,921·24
a) de investiție cotate de bursă	914,342·—				51,437·63
b) acții și cuote	23,300·—	937,642·—			
Realități		148,260·66			
Debitori		17,928·06			
Mobilier	8,435·93				
amortizare	935·93	7.500·—			
Interese restante		41,341·50			
		3.749,472·67			3.749,472·67

Debit.		Contul Profit și Perdere pro 1917.		Credit.	
		K	f		
Interese:				Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	100,807·79			dela cambii escontate	104,446·25
pentru fondurile institutului	16,112·—	116,919·79		„ credite camb. cu acop. hipot.	27,156·97
Spese:				„ împrumuturi pe obligații	6,773·88
salare	30,096·22			„ efecte	18,859·34
bani de cuartir	5,804·—			„ cont-curent	10,204·02
imprimate, registre, chirii și div. spese	18,698·62			„ capitale elocate la bănci	34,814·27
marce de prezență	4,208·—	58,806·84		Proviziuni din efecte, moșii și diverse	202,254·73
Contribuțiuni:				Chirii și arânzi	47,910·—
directă	18,655·40				13,320·67
10% interese de depuneri	10,080·78	28,736·18			
Amortizațiuni:					
de mobilier	935·93				
de pretensiuni dubioase	6,649·03	7,584·96			
Profit curat		51,437·63			
		263,485·40			263,485·40

Cluj, 31 Decembrie 1917.

Dr. Frâncu m. p.
director executiv.

Iosif Órga m. p.
secretar.

Pentru contabilitate:

Dr. Valentin Drăganu m. p.
cassar.

Direcțiunea:

Dr. Iacob Radu m. p. prezident.

Ladislau Papp m. p.

Aurel C. Domșa m. p.

Cuteanu m. p.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în consonanță cu cărțile.

Cluj, 23 Martie 1918.

Comitetul de reviziune:

Ioan Hațiegan m. p. prezident.

Victor Varga m. p.

Emil Poruțiu m. p.

Petru S. Simu m. p.

Dr. Simion Nemes m. p.

Dr. Dionisiu Pop m. p.

Iosif Diamandi m. p. revizor expert al „Solidarității”.

Revăzut și aflat în ordine: